БЮЛЕТЭНЬ

Цэнтральнага Праўленьня Профэсыянальнага Саюзу сельска-гаспадарчых і лясных рабочых Б.С.С.Р.

г. Менск, Пляц Волі
Дом Працы
Тэлефон:
Старшыні ЦП № 4-08.
Агульны № 65.

ВЫХОДЗІЦЬ ПРАЗ КОЖНЫЯ ТРЫ ТЫДНІ

(Галоўныя пастановы Прэзыдыуму, дырэктывы Цэнтральнага Праўленьня, інфармацыя, адказы на запытаньні).

№ 13 (31) | 1-га кастрычніка 1929 году | № 13 (31)

ЗЬМЕСТ

В. тэрмінова.

Усім акраддзяленьням саюзу СГЛР БССР.

ПАВАЖАНЫЯ ТАВАРЫШЫ!!

1. Праца па ліквідацыі няпісьменнасьці патрабуе ад нас напруджэньня усіх сіл і сродкаў. Бязумоўна, гэтая праца павінна быць выканана на ўсе 100 проц. Наш Саюз абавязан ахапіць лікпунктамі і групамі ўсё няпісьменнае батрацтва. Мы павінны памятаць, што бяз ліквідацыі няпісьменнасьці мы ня зробім культурнае рэвалюцыі, а бяз культурнае рэвалюцыі ня зможам індустрыяліз ваць сельскую гаспадарку і выканаць пяцігодку.

2. Пры гэтым ЦП Саюзу пасылае Вам адбітак генэральнага дагавору, які заключаны ЦП з Наркамасьветы па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці.

Ваш абавязак - зараз жа ўзяцца за выкананьне гэтага дагавору: распаўсюджыць яго па мясцох, абгаварыць (на агульных сходах батракоў і рабочых), высьветліць лік патрэбных лікпунктаў, школ для малапісьменных і адпаведных ім груп, каб абавязкова да 15-га кастрычніка заключыць паакруговы локальны дагавор (згодна п-ту 11-му генэральнага дагавору).

Абгаварэньне дагавору на мясцох не павінна насіць тэорэтычнага характару. Агульныя сходы батракоў і рабочых павінны зараз жа вызначыць прыблізны лік няпісьменных і малапісьменных, павінны паказаць дзе лепш за ўсе адчыніць спэцыяльныя батрацкія лікпункты № школы і групы, канкрэтна пастанавіць аб аказаньні бытавой і працоўнай дапамогі навучаючымся (гл. п-т 9, літ. „з"), а таксама абраць з прафактыву упаўнаважаных Саюзу па ліквідацыі няпісьменнасьці (гл. п-т 9, літ. „г").

Далей рабачкомы павінны наладзіць працу абраных упаўнаважаных. Прапагандай за ліквідацыю няпісьменнасьці; камплектаваньнем лікпунктаў і школ павінны ведаць упаўнаважаныя і культкамісіі рабачкомаў. Але, зразумела, што да гэтай працы павінны быць прыцягнуты і ўвесь прафактыў ў цэлым.

3. Акраддзяленьні зараз-жа, ня чакаючы матар'ялаў з месц, павінны пераглядзець каштарысы рабачкомаў, каб выдзеліць з іх на ліквідацыю няпісьменнасьці ня менш 20 проц. сродкаў культфонду. Акраддзяленьні-ж абавязаны паклапаціцца, каб сродкі, якія прадугледжаны ў паакруговым пляне і ў п. 12-ым

былі сваечасова ўнесяны паасобнымі рабачкомамі ў іх акруговыя касы і каб ня было затрымкі са ўзносам гэтых сродкаў, Акруговым Інспэктарам Асьветы.

4. ЦП чакае ад Вас праз кожныя 10 дзён дакладных зьвестак, што В/зроблена, згодна генэральнага дагавору.

Да гэтых зьвестак павінны быць далучаны адбіткі В/дагавору з Акруговым Інспэктаром Асьветы, а таксама найбольш каштоўныя матар'ялы месц (па абгаварэньню генэральнага дагавору).

ЦП чакзе таксама ад В/,што В/выклічыце на сацыялістычнае спаборніцтва Акрадзяленьне суседняй акругі і пашліцё допісы аб ходзе працы ў газэту „Бел. Батрак“ і ў радыё газэту Саюзу. Што ў гэтых допісах В/адаб'еце, як быў прыняты наш генэральны дагавор шырокай масай членаў Саюзу і батрацтва.

Першы адказ чакаецца да 30/X г. г.

Адк Сэкратар ЦП Саюзу
СГЛР *Шчамялёва*

Нам. Заг. КАЦП. *Маслава*

Д А Г А В О Р.

1929 г. Верасьня месяца „16“ дню.

Цэнтральнае Праўленьне прафсаюзу Сельска-Гаспадарчых і Лясных Рабочых БССР у асобе старшыні тав. Вайтэнкава і НКАсьветы БССР у асобе інспэктара тав. Науменка зрабілі гэты дагавор у наступным:

1. Уся работа па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод сяброў саюзу Сельгаслесрабочых БССР, а раўна і сярод батрацтва, якое ахоплена працдагаворамі, але ня ўцягнута яшчэ ў саюз, праводзіцца органамі Наркамасьветы пры сыстэматычным садзейнічаньні саюзу і пры сыстэматычным яго грамадзкім кантролі.

2. НКАсьветы бярэ на сябе навучаньне ў працягу 1929-30 году:

а) 5000 няпісьменных сяброў саюзу СГЛР;

б) 45.000 няпісьменных батракоў і батрачак, якія ахоплены працдагаворамі, але ня ўцягнуты яшчэ ў саюз;

в) 4.300 малапісьменных сяброў саюзу СГЛР;

г) усіх тых батракоў і сельгаслесрабочых, якія будуць уцягнуты ў лікпункты звыш кантрольных лічбаў гэтага дагавору. (Гл. дадатак да дагавору паакруговы плян ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці).

3. Наркамасьветы абавязуецца:

а) Арганізаваць па паказаньню Саюзу СГЛР, спэцыяльныя батрацкія групы па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці ў ваўсіх тых пунктах: мястэчках, вёсках, пасёлках, хутарах, саўгасах і лясьніцтвах, дзе мяецца ня менш 3-х няпісьменных батракоў, ці сяброў СГЛР, альбо ня менш 5 малапісьменных сяброў саюзу СГЛР. Спэцыяльныя батрацкія лікпункты і школы малапісьменных павінны быць арганізаваны пры наліччы (у пунктах) ня менш 15-ці чалавек няпісьменных і малапісьменных батракоў і сяброў Саюзу СГЛР.

б) Прыймаць у ваўсе лікпункты і групы батракоў і батрачак ад 12 год і старшэй без абмяжаваньня узростам.

в) Прадаставіць для ўсіх батрацкіх лікпунктаў, школ і груп кваліфікаваныя пэдагагічныя сілы.

г) Забясьпечыць лікпункты, школы і групы да пачатку заняткаў у іх, усімі неабходнымі вучэбнымі падручнікамі і пісьменнымі прыладамі (гл. п т 4-ы).

д) Для лікпунктаў, школ і груп прадставіць па магчымасьці адпаведныя памяшканьні.

е) Плянамерна і стала інструктаваць ўсе лікпункты, школы і групы з адведваньнем кожнай з іх дастаткова кваліфікаванымі арганізатарамі—мэтадыстымі ня менш 2-х разоў у працягу месяца (арганізатар-мэтадысты пры адведваньні школы ці групы абавязан зьвязацца з прафсаюзным органам і зрабіць адпаведны запіс ў дзеньніку школы ці групы).

ж) Арганізаваць вучот навучаючыхся батракоў і вынікаў работы па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод батрацтва.

з) Асыгнаваць на працу па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод батрацтва і па навучаньню малапісьменных сяброў Саюзу СГЛР—295.474 руб. (гл. дадатак да дагавору—паакруговы плян ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці).

4. Навучаньне ў спэцыяльных батрац-

кіх лікпунктах і групах праводзіцца па спэцыяльнаму лемантару для сельгаслес рабочых, пры чым:

а) ЦП саюзу СГЛР за свой кошт складае гэты лемантар і адпаведную да яго праграму—у 3-х тыднёвы тэрмін з моманту падпісаньня гэтага дагавору;

б) Наркамасьветы за свой кошт выдае гэты лемантар і праграму у колькасьці 60.000 паасобнікаў—у 3-х тыдневы тэрмін з моманту яго атрыманьня ад ЦП Саюзу СГЛР.

Увага: У выніку невыкананьня паказаных тут тэрмінаў, лемантар для сельгаслесрабочых выдаецца і рассылаецца на месцы для работы ў лікпунктах і групах, якія будуць арганізаваны пасьля яго атрыманьня мясцамі, а таксама ў летні пэрыяд.

5. Наркамасьветы сумесна з ЦП Саюзу СГЛР уносіць у СНК БССР да 1-га кастрычніка г. г. праэкт пастановы—аб абавязку ўсіх наймальнікоў адпушчаць працуючых у іх батракоў і батрачак на заняткі па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці.

6. Разьмяркаваньне вучашчыхся на групы, а таксама дні і гадзіны заняткаў у кожнай школе ці групе застанаўляюцца ў залежнасьці ад умоў работы і быту на прадпрыемствах, а таксама ад умоў работы і быту батрацтва.

7. НКАсьветы абавязуецца арганізаваць і праводзіць вучобу ў школах і групах, каб да канца навучальнага году вучашчыміся былі атрыманы веды прадугледжаныя адпаведнымі праграмамі школ і каб адсеў вучашчыхся быў мінімальны.

8. Паміма лікпунктаў, школ малапісьменнасьці і адпаведных гэтаму груп, якія будуць арганізаваны згодна п 3-му гэтага дагавору, органы НКАсьветы абавязуюцца абслугоўваць батракоў і членаў прафсаюзу СГЛР агульнымі лікпунктамі, школамі і адпаведнымі групамі.

9. З свайго боку Саюз Сельгаслесрабочых БССР прымае на сябе наступныя абавязацельствы:

а) правесьці камплектаваньне лікпунктаў, школ і груп у аб'ёме, прадугледжаным гэтым дагаворам (пры абавязковым ўдзеле пэдагогаў, якія будуць выдзелены ў гэтыя лікпункты, школы і групы);

б) фінансаваць паказаныя вышэй лікпункты, школы і групы з культфонду Саюзу СГЛР у суме 39.000 руб. і з міжсаюзнага фонду ў суме 11.000 р. (гл. дадатак да дагавору—паакруговы плян ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці, а таксама 12-й п.-т. гэтага дагавору);

в) прадставіць для школ і груп памяшканьні ў клюбах, чырвоных куткох ці рабачкомах (пры адсутнасьці памяшканьняў НКАсьветы);

г) выдзеліць ад кожнага рабачкому ўпаўнаважанага па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці;

д) праводзіць у працягу навучальнага году спэцыяльныя сходы, канфэрэнцыі і нарады з удзелам рабачкомаў, пэдагогаў і саміх вучашчыхся лікпунктаў, школ і груп для абмену вопытам, выяўленьня дасягненьняў і недахопаў у працэсе навучаньня, з запрашаньнем на гэтыя сходы прадстаўнікоў партыйных арганізацый, ЛКСМБ, НКА і Т-ва „ПН“;

е) Сыстэматычна праводзіць у клюбах, чырвоных куткох, на прадпрыемствах і пры сельрабачкомах вечарыгутаркі, даклады, пастаноўкі, экскурсіі, кіно і інш. культурныя мерапрыемствы для шырокага растлумачэньня значэньня работ па ліквідацыі няпісьменнасьці, для прыцягненьня да яе ўвагі ўсіх членаў саюзу і для ўтварэньня навакол гэтае работы адпаведнага прафсаюзнага активу;

ж) сыстэматычна праводзіць праз нізовыя органы:

1) спэцыяльныя сходы няпісьменных і малапісьменных членаў саюзу СГЛР і батракоў для абмяркаваньня пытаньняў аб больш пасьпяховым і поўным уцягненьні іх у лікпункты, школы і групы;

2) сходы і гутаркі з неакуратна адведваючымі лікпункты, школы і групы, для выяўленьня прычын неадведваньня і прыняцьця рашучых захадаў для адхіленьня гэтых прычын. (Гэтыя сходы і гутаркі павінны праводзіцца пры абавязковым удзеле пэдагогаў адпаведных лікпунктаў, школ і груп);

з) арганізаваць праз нізавыя саюзныя ворганы ў парадку саюзнай сама-

дзейнасьці бытавую і працоўную дапамогу навучаючымся батракам і батрачкам (як та: спэцыяльныя дзіцячыя пакоі для дзяцей саўгасьніць і батрачак; дзяжурствы на даму пісьменных жанчын з дзяцьмі навучаючыхся батрачак і дзе магчыма—замена на рабоце пастухоў, батрачак і нянь (у гадзіны іх вучобы), садзейнічаньне першачарговаму прыёму дзяцей навучаючыхся батрачак і саўгасьніц у маючыяся ясьлі і г. д.).

10. Паміма садзейнічаньня, памянёнага ў п це 9 гэтага дагавору, саюз СГЛР:

а) праводзіць праз свае газэты („Бел. Батрак“ і радыё-газэту) у працягу кастрычніка і лістапада г. г газэтную кампанію за поўную ліквідацыю няпісьменнасьці сярод СГЛР і батрацтва:

б) арганізуе праз тыя-ж газэты спаборніцтва Акраддзяленьняў саюзу, пасобных раёнаў саюзу і рабачкомаў на найлепшую больш-поўную ліквідацыю няпісьменнасьці сярод батрацтва, для чаго вызначае каштоўныя прэміі;

в) арганізуе праз свае газэты і праз агульны друк у кожнай акрузе конкурс на найлепшага пэдагога па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод батрацтва, для чаго таксама выдзяляе адпаведныя прэміі;

г арганізуе па рабачкомах—конкурсы на батрака, які найбольш пасьпяхова скончыць лікпункт, і „сьвяты навучыўшыхся ;

д) дае ў газэце „Бел. Батрак“ у дапамогу лемантару 1 раз у тыдзень спэцыяльны „куток для навучаюшчыхся ў лікпунктах“ з скарыстоўваньнем бягучага палітычнага і прафсаюзнага матар'ялу;

е) сыстэматычна асьвятляе праз свае газэты („Бел. Батрак“ і радыё-газэту) усе недахопы і дасягненьні работы па ліквідацыі няпісьменнасьці і па ахопу школамі малапісьменных.

11. На падставе гэтага дагавору і гэтых кантрольных лічбаў Акраддзяленьні Саюзу СГЛР павінны заключыць да 15-га кастрычніка адпаведныя дагаворы з Акруговымі Інспэктарамі НКАсьветы, пры чым зьвесткі па дагаворах—аб мясцох арганізацыі лікпунктаў, школ і груп павінны быць сабраны на мясцох раённымі інструктарамі пасьля адпаведнага іх абгаварэньня на агульных сходах сельгаслесрабочых і батрацтва.

12. Сродкі на навучаньне батрацтва і членаў саюзу СГЛР уносяцца Акраддзяленьнямі Саюзу СГЛР і з міжсаюзнага фонду (Акрпрафсаветамі) ў наступныя тэрміны:

а) 25 проц. уносіцца праз два тыдні пасьля заключэньня дагавораў Акраддзяленьнямі Саюзу СГЛР;

б) 30 проц. уносіцца 15-га сьнежня г. г.;

в) 45 проц уносіцца 15-га красавіка 1930 г.

13. Па сканчэньні 1-га паўгодзьдзя вучобы праводзіцца перавучот колькасьці вучашчыхся ў лікпунктах, школах і групах.

14. НКАсьветы і Саюз СГЛР абавязуюцца выпаўніць усе свае абавязацельствы такім чынам, каб у зімовы пэрыяд 1929-30 г. быў забясьпечаны своечасовы пачатак заняткаў сярод сельгаслесрабочых і батрацтва ў лікпунктах, школах і групах, а мяноўна не пазьней 5 лістапада 1929 г., а таксама канчатак гэтых заняткаў не пазьней 15 красавіка 1930 г.

15. НКАсьветы і Саюз СГЛР абавязуюцца заключыць да 1-га красавіка 1930 года новы дагавор на летні пэрыяд работы аб ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці—на сплаве, торфараспрацоўках, падсочцы, мэліарацыі і агародах.

16. НКАсьветы абавязуецца на працягу 1929-30 году вырашыць пытаньне аб утварэньні новых кадраў ліквідатараў няпісьменнасьці з батрацтва, саўгасьнікаў і лясных рабочых і арганізаваць для іх па раёнах спэцыяльныя курсы з такім падрахункам, каб першыя кадры батракоў-ліквідатараў няпісьменнасьці ўвайшлі ў работу не пазьней 1930-31 году.

Дадатак да гэтага дагавору—паакруговы плян ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці.

Наркамасьветы БССР **Науменка.**

ЦП Саюзу Сельгаслесрабочых
БССР **Вайтэнкаў.**

БССР.
г. Менск.

Дадатак да дагавору ад 16-IX-1929 г.

ПААКРУГОВЫ ПЛЯН

ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці ў 1929-30 годзе па саюзу сельгаслесрабочых БССР.

Акругі	МІНІМУМ ЗАДАНЬНЯ									
	Па ліквідацыі няпісьменнасьці					Па ахопу школ мі малапісьменных				
	Лік навучаемых батракоў і рабоч.	Затраты	За кошт каго: Наркамасьветы	Саюзу СГЛР	Міжсаюзн. фонду	Лік навучаемых батракоў і рабоч.	Затраты	За кошт каго: Наркамасьветы	Саюзу СГЛР	Міжсаюзн. фонду
Бабруйская . . .	7.400	45.288	41.828	2.700	760	650	5.967	1.771	3.250	946
Віцебская	5.700	34.884	31·984	2.250	650	350	3.213	1.205	1.520	488
Гомельская . . .	5.800	35.496	32.306	2 550	640	420	3.855-60	1.395·80	1.900	560
Магілёўская . . .	6.400	39.168	35.718	2.700	750	480	4.409 40	1.695-40	2.130	580
Мазырская. . . .	3.400	20.808	19.098	1·350	390	500	4.590	1.754	2.150	688
Менская.	10.200	62 424	57.624	3.700	1.100	1.000	9.180	3·730	4.450	1.000
Аршанская. . . .	6.600	40.392	37.272	2.380	740	580	5.324-40	2 219-40	2·325	780
Полацкая	4.500	27.540	25 170	1.870	500	320	2.037-60	702·60	1.775	460
РАЗАМ . .	50.000	306.000	281.000	19.500	5.500	4.300	39.474	14.474	19 500	5.500

„16" Верасьня 1929 г.

Наркамасьветы БССР НАУМЕНКА

ЦП Саюзу Сельгаслесрабочых БССР ВАЙТЭНКАЎ

Выдавецтва ЦП Саюзу Сельгаслесрабочых БССР.
Адказны рэдактар—Вайтэнкаў.
Намесьнікі яго: Аскерка, Юшкевіч.
Галоўлітбел № 2789. Тыраж 1200 экз. Друкарня Менспраўдома.